

[K. B. Andersen.]

danske hjem i øjeblikket, sådan i al almindelighed skal betegnes med kriseagtige vendinger, ja, så må vi i alle tilfælde til at finde et andet ord til at betegne det, vi i tidligere tider betegnede som kriser. For mange danske arbejdere og andre lønmodtagere var ordet krise forbundet med en tilstand med mangel på arbejde, med lange arbejdsløshedskøer, med utryghed på arbejdspladsen — for der var nok, der var parat til at overtage jobbet — med håbløse udsigter for den 40-50-årige, der blev ledig, for hvem ville antage folk, der begyndte at komme op i årene o. s. v.?

I dag lever vi under fuld beskæftigelse, ledigheden har været under 1 pct. for samtlige områder, og forbundsformand Alfred Petersen kunne i sin beretning på Dansk Arbejdsmands og Special Arbejderforbunds kongres pege på, at ledigheden var den laveste, forbundet nogen sinde havde kunnet konstatere. Tænk, hvad dette fremskridt betyder ikke alene for produktion og forbrug, men nok så meget, hvad det betyder i menneskelig tilfredsstillelse at vide, at der er brug for én, at éns arbejdskraft er en mangelvare, at man ikke behøver at stå med hatten i hånden for at slippe ind på en arbejdsplads. Havde regeringen for 5 år siden bebudet en så total afskaffelse af ledigheden, ville den ikke være blevet troet, det ville have lydt for usandsynligt — vi havde jo vænnet os til at leve med en vis ledighed næsten som en slags naturfænomen. Men det er altså sket. Det er rigtigt, som det blev sagt ved et møde for nylig: mænd er udsolgt. Og det kan føjes til, at der er afsætning af kvinder som aldrig før. Arbejdskraften er blevet sælgers marked, og den, der gerne vil i arbejde, vil med få undtagelser også kunne komme det. Hvis den tilstand skal betegnes med ordet krise, så er det vist på tide at begynde at drøfte, hvad der egentlig ligger i de ord, vi bruger i den politiske debat.

Samtidig med denne stigning i beskæftigelsen har vi som en naturlig følge set en stigning i produktionen i årene siden 1957 på omkring 20 pct. i faste priser og en tilsvarende — eller rettere mere end tilsvarende — stigning i forbruget, altså en reel

stigning på omkring 5 pct. om året, dog mere i de sidste år.

Det har været nødvendigt at pege på denne udvikling for at kunne slå fast: Danmark er ikke i krise, beskæftigelsen er den bedste nogen sinde, vi har oplevet en stærk stigning i produktion og forbrug. Vi har det kort sagt ganske betydeligt bedre end for 5 år siden.

Ja men, vil det måske blive indvendt, har regeringspartierne tænkt sig at tage æren for det? Ja, faktisk. Al eventuel beskedenhed til trods tror jeg, vi bliver nødt til det for den historiske sandheds skyld.

Det er rigtigt, at vi har nydt godt af en international højkonjunktur. Det er aldrig blevet skjult, og det ville være tåbeligt at søge at skjule, at dansk økonomi er i allerhøjeste grad afhængig af de økonomiske forhold i de lande, der omgiver os, og også videre ud. Det er altid blevet fremhævet fra socialdemokratisk side, at baggrunden for de gode tider er den internationale højkonjunktur, vi har oplevet i de senere år. Men når dette er sagt, må det dog i sandhedens navn også tilføjes — og gives samme vægt — at det jo ikke er ligegyldigt, hvordan vi modtager de økonomiske strømninger, der kommer til os udefra. Også i denne henseende er det naturligt at tage udgangspunkt i 1957.

De medlemmer af det høje ting, der var med til sommersamlingen i 1957, glemmer den nok ikke så hastigt, hvis de da ikke ønsker at glemme den, hvad nogle jo nok gør. Det var dengang, regeringen lagde grunden til den økonomiske politik, der sikrede, at den internationale højkonjunktur blev til den fulde beskæftigelse og den stigende produktion her i landet. Det var sommerlovgivningen om stabiliseringslån og afsskrivningsregler. Hvor var oppositionen henne dengang? Arbejdede den med eller imod? Skulle nogen have glemt det, skal det være mig en kær pligt at minde om, at det var dengang, oppositionens ordførere malede en vis mand på væggen med så brede penselstrøg, at det heldigvis sjældent opleves i denne sal. Det var dengang, oppositionspartierne fortalte os og søgte at skabe det indtryk i befolkningen, at de foranstaltninger, regeringen foreslog, var begyndelsen til enden. De ville føre til formindsket pro-